

- досягнення будь-якої мети необхідно розпочинати з планування, що дасть змогу оволодіти основами педагогічної майстерності, набути впевненості, використовувати свій інтелект для розвитку особистісних сил і підтримки особистісного зростання [3, с.169].

Окреслений шлях складається з окремих етапів:

- накопичення інформації про сутність педагогічної майстерності;
- ідентифікація себе з образом учителя-майстра;
- визначення обмежуючих факторів, що перешкоджають процесу формування основ педагогічної майстерності під час навчання у ВНЗ;
- конкретизація та візуалізація уявного образу вчителя-майстра;
- узагальнення набутих умінь і навичок майстерного виконання професійних дій;
- визначення найбільш ефективних способів підтримки набутого досвіду застосування основ педагогічної майстерності, що сприятиме формуванню особистісної сили і наснаженню у напрямі професійного зростання [1, с.193].

Отже, у процесі наснаження дії майбутнього вчителя початкової школи у напрямі оволодіння основами педагогічної майстерності мають бути мотивованими, усвідомленими як важливе ціннісне надбання у ході професійної підготовки, спрямованими на досягнення вершин у майстерному виконанні педагогічних функцій.

Література

1. Кривоконь Н. І. Поняття наснаження в аспекті психології соціальної роботи / Н. І. Кривоконь // Проблеми загальної та педагогічної психології: зб. наук. пр. Ін-ту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. – К., 2011. – Т. XIII, ч. 3. – С. 190–198.
2. Сила Т. І. Міждисциплінарний зміст категорії наснаження / Т. І. Сила // Вісник Чернігівського нац. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Серія: Психологічні науки. – 2010. – Вип. 82, Т. II. – С. 194–197.
3. Теличко Н. Роль педагогічного емпайерменту у формуванні педагогічної майстерності вчителів початкової школи / Н. Теличко // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. – 2013. – Вип. 28. – С. 168–171.

ТВОРЧІ ЗДІБНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Іщенко Н.В. – магістр факультету психології та соціальної роботи Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя спеціальності «Початкова освіта».
Науковий керівник: Гордієнко Т.В., кан.пед.наук, доцент кафедри педагогіки
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Одне з головних завдань освіти на сучасному етапі – формувати покоління, здатного навчатися протягом життя. Освітнє середовище повинне відповідати

сучасним суспільним запитам і потребам суб'єктів навчання. Головна проблема формування творчої особистості полягає у подоланні суперечностей між здатністю до створення нового творчого продукту, використавши досвід нагромадження знань, умінь і навичок.

Питання творчості, творчих здібностей й творчої діяльності завжди були і залишаються в центрі уваги багатьох учених як вітчизняних так і зарубіжних наукових шкіл. Деяким науковцям вдалось глибше дослідити проблему творчих здібностей у конкретних видах творчості: педагогічній, організаторській, музичній, математичній, технічній, образотворчого мистецтва тощо. У дослідженнях зарубіжних науковців проаналізовано різні аспекти проблеми творчих здібностей: їх природу, компонентний склад, критерії та показники розвитку, методи і прийоми формування.

Прояв і розвиток творчих здібностей є невіддільними від розвитку інших ознак особистості. До цих ознак дослідники відносять: сміливість, незалежність суджень, схильність до заперечення звичного, оригінальність, розумову відкритість, чутливість до нового та незвичного, високу толерантність до невизначених ситуацій, ініціативність, інтенсивну пошукову мотивацію, схильність до самоактуалізації.

Творчі здібності – синтез властивостей і особливостей особистості, характеризуючих рівень їх відповідності вимогам певного виду творчої діяльності і зумовлюючий рівень їх результативності [4].

Творчі здібності – це якості й властивості особистості, які виявляються у синтезі мотиваційної, інтелектуальної, організаційної та комунікативної сторін творчої діяльності, від яких залежить можливість та рівень її успіху [4, с. 199].

Творчі здібності можна поділити на такі групи: розумові здібності; здібності, пов'язані з темпераментом (емоційність); здібності, пов'язані з мотивацією (інтереси і нахили) [2, с. 27].

В. В. Рогозіна у своєму дослідженні, творчі здібності ототожнює з особливим видом розумових здібностей. Особливими вони є тому що можуть створювати мислительну діяльність за межами вимог, відхилятися під час мислення від традиційних норм, генерувати різноманітні оригінальні ідеї та знаходити способи їх практичного вирішення [6, с. 28-30].

Я. О. Пономарьов творчі здібності зараховує до загальних здібностей. Він визначає їх як «ступінь сформованості загальних здібностей для будь-якої форми поведінки, в тому числі і творчої» [5, с. 12].

Серед компонентів творчих здібностей В. О. Моляко виділяє: оригінальність у рішеннях; пошуки нового; наполегливість у досягненні мети; самокритичність і критичність; гнучкість мислення; сміливість і міцність; енергійність [3;10].

Творча навчальна діяльність молодшого школяра – це процес створення нового орієнтованого на оригінальність продукту, в якому учень реалізує творчі здібності. Творчість, творчу діяльність, творчі здібності часто ототожнюють з креативністю. Однією з причин ототожнення цих понять є те, що термін «creativity» запозичений з англійської літератури, означає все, що має

причетність до створення чогось нового, тобто креативність трактується як поняття, синонімічне до творчості [1, с. 14-41].

Розвиток творчих здібностей у процесі навчання молодших школярів залежить не тільки від низки внутрішніх факторів (психофізіологічні та соціальні надбання, інтелектуальний, практичний та емоційний досвід дитини), але і зовнішніх (наявність відповідної системи й навчальних програм, творчого педагога і відповідного розвивального середовища). Тому пріоритетне завдання навчання у початковій школі на сучасному етапі – закласти основу для всебічного розвитку дитини, забезпечити подальше становлення особистості, розвиток її розумових здібностей і, в першу чергу, навчити дітей самостійно і творчо мислити. Школа для дитини є першим соціальним інститутом, де відбувається і опанування культурним досвідом людства і творче перетворення його. Тому потрібно закласти у свідомість школяра переконання, що творчість є цінним і найвищим даром людині, який саме і робить людину людиною.

Один з найпоширеніших засобів і методів розвитку творчих здібностей є гра. Вона не тільки є засобом зацікавлення школярів і створення оптимістично-гуманної атмосфери, але й включає такі елементи як суперництво, лідерство, непередбаченість ситуацій, завзяття. Гра сама по собі є творчим процесом, тому при застосуванні такого методу формуються творчі здібності та паралельно розвиваються загальні. [7, с. 196].

Література

1. Антонова О. Є. Сутність поняття креативності: проблеми та пошуки // Теоретичні і прикладні аспекти розвитку креативної освіти у вищій школі: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2012 – С. 14-41.
2. Лук А. Н. Психология творчества. – М.: Наука, 1978. – 128 с.
3. Моляко В. А. и др. Психология детской одаренности. / Укр. дом «Знание» Украины. – К., 1995. – 83 с.
4. Педагогика : Большая современная энциклопедия / сост. Е.С.Рапацевич. – Мн. : Соврем. слово, 2005. – 720 с.
5. Пономарев Я. А. Психология творчества / Пономарьев Я. О. – М. : Наука, 1976. – 303 с.
6. Рогозина В. Педагогические условия развития творческих способностей на уроке // Воспитание школьников. – 2007. - №4. – С. 28-30
7. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи : Підручник для студентів педагогічних факультетів / О. Я. Савченко. – К. : Генеза, 1999. – 368 с.

ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ ЛЮДЕЙ ПОХИЛОГО ВІКУ ДО СЕБЕ

Горецька О.В., канд. психол. н., доцент;
Бердянський державний педагогічний університет
м. Бердянськ, Україна